Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro

Aan de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur
[redacted]

Datum aangemaakt
02-09-2026

Kenmerk
DGA / 108214438

nota
TER ADVISERING

Advisering informeren Tweede Kamer over Salmonella enteritidis in leghennen

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding
Recent is in de media aandacht geweest voor de verhoogde prevalentie van *Salmonella enteritidis* (hierna: SE) bij leghennen in Nederland. SE is een zoönose die sinds medio 2023 structureel verhoogd voorkomt in Nederland en gepaard gaat met een toename van humane ziektegevallen. Daarnaast is vorige week sprake geweest van SE-uitbraken in buurlanden. Deze ontwikkelingen kunnen aanleiding geven tot vragen vanuit de media over de situatie in Nederland.

In de laatste Kamerbrief (Kamerstuk 29 683, nr. 313) over de toename van SE heeft uw ambtsvoorganger toegezegd de Kamer begin 2026 te informeren over een update van de kabinetsaanpak. Deze toezegging is nog niet nagekomen, omdat er tot op heden onvoldoende nieuwe inzichten waren om met de Kamer te delen. Uit het tot nu toe uitgevoerde onderzoek blijkt namelijk geen eenduidige bron voor de verhoogde SE-prevalentie. Om toch gerichte en onderbouwde maatregelen te kunnen treffen, is daarom aanvullend onderzoek uitgezet. De uitvoering hiervan heeft vertraging opgelopen.
Gezien de recente ontwikkelingen en de daarmee samenhangende media-aandacht is het van belang de Kamer alsnog over de stand van zaken en de verdere aanpak te informeren. In deze nota wordt u hierover geïnformeerd.

Advies
- U wordt geadviseerd de Kamer te informeren met bijgevoegde Kamerbrief. Deze brief sluit aan op de recente media-aandacht.
- Dit biedt ruimte om transparant te communiceren over lopende ontwikkelingen, zoals de voorbereiding van aanvullende maatregelen.

Kernpunten
Ontvangen BPZ

- Sinds medio 2023 is de prevalentie van *Salmonella enteritidis* bij leghennen structureel verhoogd, met risico's voor de volksgezondheid.
  De prevalentie ligt ruim boven de EU-streefwaarde van 2% en gaat gepaard

met een toename van humane ziektegevallen. Trendlijnen laten in 2026 een lichte verbetering zien, maar geen substantiële daling tot de streefwaarde.

- Toenmalig minister Wiersma heeft in oktober 2025 met de pluimveesector (AVINED) gesproken over aanvullende maatregelen. De sector kreeg de opdracht zelf maatregelen te nemen, terwijl LVVN en VWS aanvullende verplichte maatregelen zouden voorbereiden. De Kamer is hierover geïnformeerd en er is een update voor begin 2026 toegezegd. Deze is nog niet verzonden vanwege vertraging in de uitwerking.
- De pluimveesector heeft sinds oktober 2025 maatregelen genomen, maar deze hebben onvoldoende effect gehad. De sector verwachtte binnen zes maanden verbetering, maar de prevalentie blijft boven de referentiewaarde. Daarom zijn aanvullende verplichte maatregelen vanuit de overheid noodzakelijk.
- Deze aanvullende verplichtende maatregelen zien op het aanscherpen van het monitoringsprotocol en het opleggen van een vaccinatieverplichting. U wordt hierover later nader geïnformeerd.
- De uitwerking van deze maatregelen heeft vertraging opgelopen door uitgestelde advisering van BuRO. Het BuRO-rapport wordt in september in concept verwacht en vormt de basis voor de 90%-versie van de maatregelen, die naar verwachting in oktober in consultatie kan.
- Er zijn twee opties om de Kamer te informeren: nu of bij de start van de consultatie.

  Scenario 1 (voorkeur): Informeer de Kamer nu met een korte update. Voordelen: Daarmee informeert u de Kamer, aansluitend op recente media-aandacht (salmonella incident in UK en recente artikelen in het financieel dagblad over de Nederlandse situatie) en biedt u transparantie over lopende ontwikkelingen. Risico: Kamer kan vragen stellen waar nog geen volledig antwoord op is, omdat de maatregelen nog niet in detail uitgekristalliseerd zijn.

  Scenario 2: Informeer de Kamer later, bijvoorbeeld bij de start van de consultatie. Deze wordt verwacht uiterlijk november. Voordeel: meer details beschikbaar. Risico: Kamer voelt zich mogelijk onvoldoende tijdig geïnformeerd, en daar kunnen vragen over komen. Hiermee komt de toezegging om de Kamer te informeren in het begin van 2026 verder uit beeld.

  Voor Scenario 1 is een concept-Kamerbrief uitgewerkt (bijlage).

- IG NVWA is akkoord met nota en Kamerbrief.

Toelichting

- *Salmonella enteritidis* is een bacterie die voedselinfecties bij mensen veroorzaakt, vaak via besmette eieren. Sinds medio 2023 is er in Nederland een structurele stijging van SE bij leghennen, met een prevalentie die ruim boven de EU-streefwaarde van 2% ligt. Deze stijging leidt tot meer humane ziektegevallen.
- De pluimveesector heeft via IKB-Ei (Integrale Keten Beheersing Ei) in oktober 2025 maatregelen ingevoerd middels uitvoeringsbesluiten, zoals:

- Een verhoogde testfrequentie voor oudere leghennenkoppels (>65 weken).
- vaccinatieverplichting
- Aanvullende hygiënemaatregelen op bedrijven.